

Vraag nr. 141
van 29 april 2005
van mevrouw ANNICK DE RIDDER

De Lijn – Gehandicapte reizigers

Het openbaar vervoer (OV) is voor mensen met een handicap of een chronische ziekte vaak de enige vervoersmodaliteit waarover zij beschikken. In die zin is het van belang dat de bussen en trams die instaan voor het OV, voor deze groep van mensen maximaal toegankelijk zijn. Enkel op die manier kan hun individueel verplaatsingsrecht maximaal gewaarborgd worden.

In de nieuwe bussen en de zogenaamde "hermelijntrammen" reist een "aan-boord hellend vlak" mee. Dit moet de toegang voor rolstoelgebruikers, mensen met een wandelstok of een looprekje vergemakkelijken. In de praktijk is niet altijd even duidelijk wie dit "aan-boord hellend vlak" moet bedienen. Indien de rolstoelgebruiker een assistent bij zich heeft, zou de assistent kunnen instaan voor de bediening ervan. Wat moet er echter gebeuren wanneer men zich individueel aanbiedt? Deze onduidelijkheid dient opgeheven te worden.

Het is hierbij van belang dat er naar de betrokken tram- en buschauffeurs een duidelijke onderrichting komt, zodat zij weten hoe zij in zo'n geval dienen op te treden. Daarnaast lijkt een degelijke voorlichting van het publiek noodzakelijk in het algemeen en de publicatie van deze regelgeving in de brochures bestemd voor de doelgroep in het bijzonder, zodat zij weten wat er gebeurt wanneer een rolstoelgebruiker, gehandicapte of chronisch zieke gebruik wenst te maken van het "aan-boord hellend vlak" of het publiek transport.

1. Bestaat er voldoende duidelijkheid over welke hulpmiddelen gehandicapten en chronisch zieken mogen meenemen op de bus en de tram (bv. rolstoel, looprekje, driewieler, zuurstoftankwagentje, ...), zowel naar de chauffeurs als naar de reizigers?

Zo ja, hoe en waar gebeurt de communicatie daaromtrent? Waar vindt men concreet wat mag en wat niet mag?

Zo neen, welke informatie-initiatieven worden er terzake gepland?

2. Kan de minister mededelen wat de geldende regelingen terzake zijn?
3. Bestaat er nu duidelijkheid over wie de manuele hellende vlakken moet bedienen als er een rolstoelgebruiker aan een halte wacht? Moet de chauffeur de nodige hulp bieden?

Antwoord

1. Op de bus is plaats voor een rolstoel die maximaal 80 cm breed is en 130 cm lang. Als de rolstoel groter is, kan de rolstoelgebruiker niet meer comfortabel en veilig manoeuvreren en plaats nemen op de voorziene plaats. Andere hulpmiddelen zoals een looprekje mogen mee zolang die niet meer plaats innemen als twee normale reiskoffers.

De Lijn voert een inclusief beleid, dit wil zeggen dat ze met toegankelijkheid voor al haar klanten een goede en gelijke behandeling nastreeft. (Een bepaalde maatregel voor één groep reizigers mag niet ten koste gaan van een andere groep.) De Lijn spant zich in om aan de wensen van al haar reizigers tegemoet te komen, maar het openbaar vervoer kan niet altijd en overal aan de vragen voldoen. Op dat moment is er een taak weggelegd voor het specifiek vervoer.

De regels die De Lijn hanteert, worden gecommuniceerd aan de chauffeurs en reizigers. De chauffeurs vinden deze regels terug in de 'Handleiding chauffeur' en in de 'Algemene reisvoorwaarden voor het vervoer van reizigers en reisgoed'. De reizigers vinden deze bepalingen terug in de 'Gids voor de reiziger', een gidsje dat verdeeld wordt in de Lijnwinkels en op de voertuigen of gratis kan besteld worden bij De Lijninfo, het contactcenter van De Lijn. Voor personen met een handicap maakte De Lijn een speciale brochure 'Op-stap zonder drempel. De Lijn effent mee het pad'. Deze brochure legt uit wat De Lijn bedoelt met toegankelijkheid en vertelt wat personen met een handicap kunnen verwachten. Deze brochure wordt verdeeld via de belangenverenigingen en mutualiteiten.

2. De geldende regelingen zijn vervat in het antwoord op vraag 1.

3. De oprijdplaat wordt uitgelegd door de chauffeur of door de begeleider van de persoon met een handicap mits goedkeuring of hulp van de chauffeur.

De Lijn garandeert op dit moment een toegankelijke service op bepaalde lijnen in de toegankelijke stadsnetten Hasselt, Genk, Sint-Truiden, Tongeren, Diest, Turnhout, Wetteren en Knokke-Heist.

Een toegankelijke rit betekent:

- plaats op de bus: één rolstoelgebruiker per rit
- een toegankelijke bus (uitgerust met oprijdplatform en lage vloer)
- een toegankelijke opstap- en afstaphalte: de perronhoogte (stoep) is maximaal tussen de 15 en 18 centimeter. De perronbreedte (stoep) moet minstens 2,5 meter breed zijn om vlot in en uit het voertuig te kunnen. De rolstoelgebruiker moet op het perron geraken: de hellende vlakken moeten voldoende laag zijn, liefst 4% helling (maximaal 7%). Ten slotte mogen er geen 'hindernissen' op het perron of stoep zijn. Zo mag bijvoorbeeld het fietspad niet tussen het perron (stoep) en de busstopplaats liggen en moet er, over de hele af te leggen weg, minimum 1,5 meter vrije ruimte zijn (de loopweg mag dus niet geblokkeerd zijn door bijvoorbeeld een verlichtingspaal of vuilnisbak).

Pas als deze drie voorwaarden voldaan zijn, kan De Lijn een toegankelijke rit garanderen.

Aangezien vandaag het voertuigenpark en de haltes nog niet allemaal toegankelijk zijn, heeft De Lijn 'toegankelijke stadsnetten' opgezet. Dit systeem laat toe mits reservatie een toegankelijke service aan te bieden in een omgeving die nog niet 100% toegankelijk is. De rolstoelgebruiker reserveert zijn rit bij de belbuscentrale. Als bij aanvraag blijkt dat één van de voorwaarden niet vervuld is, stelt de belbusoperator een alternatief voor. Als er bijvoorbeeld al een rolstoelgebruiker meerrijdt op de gevraagde rit, dan stelt hij voor een rit later of vroeger te nemen. Als de gevraagde halte niet toegankelijk is, kan er misschien dichtbij wel een toegankelijke halte

zijn. Als er geen alternatief is, dan stuurt De Lijn een speciaal busje met lift.

De chauffeurs die ingezet worden in deze toegankelijke stadsnetten krijgen een speciale opleiding die niet alleen de technische aspecten zoals de oprijdplaat belicht, maar ook aandacht schenkt aan attitudetraining.

Elke provincie heeft sinds mei vorig jaar een toegankelijk stadsnet. Deze proefprojecten worden momenteel geëvalueerd. Na evaluatie zal het systeem eventueel mits aanpassingen uitgebreid worden naar alle stadsgebieden.